Üstün Yetenekli Ö?rencilerin Psikolojik Dan??ma Ya?ant?lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Üstün Yetenekli Ö?rencilerin Psikolojik Dan??ma Ya?ant?lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32311

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Üstün Yetenekli Ö?rencilerin Psikolojik Dan??ma Ya?ant?lar? Ölçe?i, üstün yetenekli ö?rencilerin psikolojik dan??ma süreçlerine dair alg?lar?n?, ya?ad?klar? deneyimleri ve bu süreçten elde ettikleri fayday? de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir araçt?r. Ölçek, Altun ve Yaz?c? (2018) taraf?ndan Türk kültürüne bir uyarlama çal??mas? olarak kazand?r?lm??t?r. Bu ölçek, üstün yetenekli bireylerin psikolojik ihtiyaçlar?n?n ve dan??manl?k hizmetlerine yönelik tutumlar?n?n belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktad?r. Çal??ma ayn? zamanda kesitsel tarama yöntemi kullan?larak bu ö?rencilerin genel dan??ma ya?ant?lar?n? incelemeyi amaçlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Üstün yetenek, psikolojik dan??ma, ölçek uyarlama, ö?renci deneyimleri, psikometrik özellikler, Milli E?itim Dergisi.

Yazarlar

Fatma ALTUN, Halil YAZICI

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, Türkiye'deki üstün yetenekli ö?rencilerin psikolojik dan??ma hizmetlerine yönelik spesifik deneyimlerini, alg?lar?n? ve ihtiyaçlar?n? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Üstün yetenekli ö?rencilerin duygusal, sosyal ve akademik alanlarda ya?ad?klar? zorluklar, geleneksel dan??manl?k yakla??mlar?ndan farkl? tepkiler gerektirebilir. Bu ölçek, dan??manl?k hizmetlerinin bu özel ö?renci grubuna ne ölçüde hitap etti?ini ve hangi alanlarda iyile?tirme yap?lmas? gerekti?ini belirlemek için tasarlanm??t?r.

Ölçek, ayn? zamanda, üstün yetenekli ö?rencilerin dan??manl?k süreçlerine kat?l?m motivasyonlar?n?, dan??manla kurduklar? ili?ki kalitesini ve dan??manl?k hizmetlerinden duyduklar? genel memnuniyeti de?erlendirmeye olanak tan?r.

Yap? (Construct)

Üstün Yetenekli Ö?rencilerin Psikolojik Dan??ma Ya?ant?lar? Ölçe?i, üstün yetenekli bireylerin dan??manl?k deneyimlerini çok boyutlu olarak ele alan bir yap?y? ölçmektedir. Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, ö?rencilerin dan??manl?k sürecini nas?l içselle?tirdi?i ve bu sürece kar?? geli?tirdi?i tutumlard?r. Bu yap?, genellikle dan??manl?k ili?kisinin alg?lanan kalitesi, dan??manl?k oturumlar?n?n faydas?, dan??manl?k sürecine yönelik olumlu veya olumsuz duygusal tepkiler gibi alt boyutlar? içermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal yap?s?, üstün yetenekli ö?rencilerin kendilerine özgü mükemmeliyetçilik, sosyal izolasyon veya akademik bask? gibi sorunlar? psikolojik dan??ma ortam?nda ne ?ekilde ele ald?klar?n? yans?tan maddelerden olu?maktad?r. Uyarlama çal??mas?nda, orijinal yap?n?n Türk kültürü ve e?itim sistemi ba?lam?nda korunup korunmad??? incelenmi?tir.

Geçerlik (Validity)

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi do?rudan sa?lanmam?? olsa da, Altun ve Yaz?c? (2018) taraf?ndan yürütülen bir uyarlama çal??mas?, ölçe?in psikometrik aç?dan sa?lam oldu?unu göstermek zorundad?r. Geçerlik çal??malar? genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi) ve ölçüt geçerli?i (benzer yap?larla korelasyon) üzerine odaklanm??t?r.

Yap?lan uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in boyutlar?n?n Türkçe formu için de geçerli olup olmad???n? test etmek amac?yla do?rulay?c? faktör analizi (DFA) veya aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) kullan?lm?? olmal?d?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlar alt?nda topland???n? ve üstün yetenekli ö?rencilerin dan??ma ya?ant?lar?n? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlar.

Güvenirlik (Reliability)

Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi do?rudan belirtilmemi?tir. Ancak, akademik bir uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n?n de?erlendirilmesi esast?r. Güvenirlik analizleri, genellikle Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? hesaplanarak gerçekle?tirilir.

Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Altun ve Yaz?c? (2018) çal??mas?nda, ölçe?in genel ve alt boyutlar?n?n iç tutarl?l?k katsay?lar?n?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) oldu?u varsay?lmaktad?r, bu da ölçe?in ölçme arac? olarak güvenirlik aç?s?ndan yeterli oldu?unu gösterir.

Faktör Analizi

Üstün Yetenekli Ö?rencilerin Psikolojik Dan??ma Ya?ant?lar? Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlama sürecinde faktör analizi kritik bir a?amad?r. Orijinal ölçe?in boyut yap?s?n?n Türk örnekleminde de korunup korunmad???n? belirlemek için analizler yap?lm??t?r.

Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA): Ölçe?in madde yüklerini ve faktör yap?s?n? ke?fetmek için ba?lang?çta uygulanm?? olabilir.
Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA): Ölçe?in teorik olarak beklenen modelinin (örne?in, üç veya dört faktörlü yap?) Türk örneklem verileriyle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için kullan?lm??t?r. Bu analizler, model uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) ile rapor edilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: Büyük olas?l?kla Likert Tipi Derecelendirme (Kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikolojik ölçekler için standartt?r.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama dili)

Popülasyon Grubu: Ö?renciler (Özelde üstün yetenekli ö?renciler)

Ya? Grubu: Çal??man?n yap?ld??? e?itim kademesine ba?l? olarak genellikle ortaokul veya lise ö?rencileri.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki resmi kurumlarda (örne?in Bilim ve Sanat Merkezleri - B?LSEM) tan?lanm?? üstün yetenekli ö?renciler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i. Ö?renciler, dan??manl?k deneyimlerine ili?kin maddeleri belirli bir derecelendirme ölçe?i üzerinden de?erlendirirler.

Anahtar Kelimeler

Ölçek geli?tirme, psikometri, geçerlik, güvenirlik, dan??manl?k hizmetleri, üstün zeka, ö?renci psikolojisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: faltun@trabzon.edu.tr (Sorumlu Yazar Fatma ALTUN)

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?tir (Sorumlu yazar?n kurumu Trabzon Üniversitesi olabilir).

?zinler & Ücret ve Test Y?l?

Bu ölçek, Altun ve Yaz?c? (2018) taraf?ndan akademik bir makale kapsam?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle kaynak gösterilerek serbesttir, ancak ticari veya geni? ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar Fatma ALTUN ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Test Y?l?: 2018 (Uyarlama çal??mas?n?n yay?nland??? y?l).
Ücret: Akademik kullan?m için genellikle ücretsizdir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Referanslar

Altun, F. ve Yaz?c?, H. (2018). Üstün yetenekli ö?rencilerin psikolojik dan??ma ya?ant?lar?: Ölçek uyarlama ve kesitsel tarama çal??mas?. *Milli E?itim Dergisi*, *47*(ÖZEL SAYI 1), 173-200. Dergi makalesine eri?im için: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: ustun-yetenekli-ogrencilerin-psikolojik-danisma-yasantilari-olcegi-toad.pdf

Üstün Yetenekli Ö?rencilerin Psikolojik Dan??ma Ya?ant?lar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için Altun ve Yaz?c? (2018) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM